

POSKYTUJEME PROFESNÍ PODPORU NEJEN PEDAGOGŮM VOLNÉHO ČASU

Jako rodiče i pedagogové si často klademe otázku, jaká je dnešní generace dětí a mladých lidí – generace žijící v relativním blahobytu, s materiálními i finančními možnostmi pro realizaci vzdělání, rozvinutí nadání a osobních zájmů, cestování i pracovního uplatnění. Ale také generace strádající často nedostatkem času rodičů, přehlcená informacemi, kdy je obtížné se orientovat, co je, či není pravda, co je podstatné, a co nikoliv. Vedle rodiny se hrávají důležitou roli při výchově a budování pozitivních životních postojů dětí jak škola, tak také zájmové vzdělávání, školní družiny a kluby. Profese vychovatelek a vychovatelů

školních družin a klubů i ostatních pracovníků v zájmovém vzdělávání si zaslouží společenské uznání a ohodnocení. Národní institut pro další vzdělávání se snaží již řadu let poskytovat profesní podporu této cílové skupině, např. formou nabídky vzdělávacích programů,

metodickým vedením, vytvářením možností pro sdílení zkušeností a vzájemné učení i prezentaci dobrých nápadů pro práci s dětmi. Za vaši obětavou práci i nadšení bych vám chtěla jménem NIDV poděkovat.

Mgr. et Mgr. Helena Plítzová, ředitelka

DOBROU ŠKOLU DĚLAJÍ PŘEDEVŠÍM DOBRÉ VZTAHY

Podpora činnosti vychovatelek a vychovatelů i jejich postavení v pedagogickém týmu úzce souvisí s celkovým klimatem školy. Vedení školy, které akceptuje princip spolupráce, připravuje své žáky na kvalitní a úspěšný život v současné společnosti nikoliv uměle obsahem, ale přirozeně budováním pozitivních vztahů mezi žáky, učiteli i rodiči, zajímavými formami výuky, příjemným prostředím a celkovým klimatem školy. Při několikaletém řízení školy se mi v praxi osvědčilo budovat mezi vedením školy a ostatními pracovníky vztah otevřenosti, důvěry a partnerství. Při hodnocení pracovníků, ale i žáků je vždy dobré vyzdvihovat kladné rysy osobnosti a vycházet z toho, že každý člověk má právo na omyl. Žáky a jejich rodiče vnímat jako zákazníky a činnost školy organizovat jako

službu pro ně. V neposlední řadě podporovat a rozvíjet sebeúctu a zdravé sebevědomí jak žáků, tak pedagogických pracovníků.

*PaedDr. Josef Rydlo,
náměstek sekce strategie a inovací*

JENOM CHARAKTER MŮŽE **UTVÁŘET CHARAKTER**

Neformální vzdělávání zahrnuje rozsáhlou oblast volnočasové výchovy a vzdělávání, dříve nazývané mimoškolní. Pokud se tyto aktivity uskutečňují ve školských zařízeních, jako jsou střediska volného času, školní družiny či školní kluby apod., hovoří se o zájmovém vzdělávání. Oslovili jsme PaedDr. Evou Vincejovou, PhD., vedoucí oddělení vzdělávání a podpory NIDV, a položili jí několik otázek, které se týkají podpory pedagogů zájmového a neformálního vzdělávání.

Proč je důležité podporovat pedagogy volného času?

Pedagog, vychovatel, je rozhodujícím činitelem ve výchovném procesu, což výstižně vyjádřil K. D. Ušinskij: „... žádný organizační řád a osnovy, žádný umělý mechanismus, i kdyby byl co nejlépe vymyšlen, nemůže nahradit osobnost ve výchově... Bez osobního bezprostředního vlivu vychovatele na svěřence není opravdová výchova, která by pronikla do charakteru. Jenom osobnost může působit na rozvoj a danost osobnosti, jenom charakter může utvářet charakter.“ Volný čas je důležitou součástí života v každém věku, je to čas oddechu, regenerace, uvolnění, zábavy, společenských kontaktů a seberealizace. V rámci volného času se rozhoduje i o rozvíjení talentu mladého člověka, naplnění jeho potřeb a zájmů, proto je třeba podporovat pedagogy volného času v jejich profesním i osobním rozvoji a v jejich zodpovědné a tvořivé činnosti.

Jak se Národní institut pro další vzdělávání k zájmovému a neformálnímu vzdělávání vlastně dostal?

Cílem činnosti Národního institutu pro další vzdělávání (NIDV) od jeho založení i jako nástupnické organizace pedagogických center bylo a je zajištění úkolů, které vyplývají z priorit státní vzdělávací politiky a vedou k systematické profesní podpoře pedagogických pracovníků škol a školských zařízení, ke kterým patří i zájmové vzdělávání.

S účinností od 1. 1. 2014 se Národní institut pro další vzdělávání sloučil s Národním institutem dětí a mládeže (NIDM), stal se jeho nástupnickou organizací a převzal jeho činnosti v podpoře pedagogických pracovníků školských zařízení pro zájmové vzdělávání i odbornou přípravu těch, kteří pracují s dětmi a mládeží v oblasti volného času.

Jakou roli hraje oblast zájmového a neformálního vzdělávání v kontextu aktivit NIDV?

Podpora pedagogů volného času je nedílnou součástí činnosti NIDV, jako vzdělávací oblast má již nezastupitelné místo ve struktuře nabízených aktivit po celý školní i kalendářní rok. Součástí těchto aktivit jsou i nově zřízené webové stránky <https://znv.nidv.cz>, kde mohou pedagogové a pracovníci věnující se dětem a mládeži v jejich volném čase najít jak metodické materiály, publikace a aktuality, tak i náměty a inspiraci pro svoji činnost.

Jaké další aktivity v rámci podpory pedagogů zájmového a neformálního vzdělávání náš institut realizuje?

Vzdělávací programy na podporu zájmového a neformálního vzdělávání jsou nabízeny na jednotlivých krajských pracovištích NIDV i v rámci čerpání šablon, ale většina jich je koordinována z centrálního pracoviště v Praze pracovníky oddělení vzdělávání a podpory. Zaměřeny jsou především na Funkční studium, které je jedinečným výstupem projektu Klíče pro život, rovněž na Studium pedagogiky volného času a uskutečnění série kurzů 40hodinového Studia pedagogiky pro pedagogy volného času vykonávající dílčí přímou pedagogickou činnost. V průběžném vzdělávání je realizována i široká paleta vzdělávacích akcí, jejich těžištěm jsou vícedenní kurzy – zejména některé kvalifikační (Zdravotník zotavovacích akcí, Kurz základů vodní turistiky, Kurz školního lyžování) či kurzy zaměřené na metodiku zážitkových programů v neformálním vzdělávání, např. Hry, soutěže a náměty s přírodovědným zaměřením, Hry pro každou příležitost a jiné. Již tradičně NIDV každým rokem organizuje Celostátní seminář vychovatelek a vychovatelů školních družin a školních klubů, kde zájem stále převyšuje kapacitní možnosti akce, a také spolupořádáme celostátní semináře ředitelů středisek volného času. Rovněž nabízíme kurzy určené začínajícím pracovníkům informačních center pro mládež či kurzy pro pracovníky neziskových organizací.

Děkuji za rozhovor. Hana Kalinová

PREVENCE VÝSKYTU AGRESIVITY – NÁMĚTY K POSILOVÁNÍ KLDNÝCH VZTAHŮ VE SKUPINĚ

Agresivita je součástí naší přirozenosti a prolíná se neustále jak naším osobním, tak sociálním životem. Naštěstí totéž můžeme říci o našich sklonech ke spolupráci a altruismu. I když občas můžeme mít dojem, že je naše doba vzhledem k výskytu agresivity výjimečně nebezpečná, statistické údaje spíše ukazují, že se situace důsledně zlepšuje. Píše o tom například filozof a psycholog Steven Pinker ve své knížce Lepší andělé naší přirozenosti. Nicméně udržení tohoto příznivého trendu vyžaduje nejen ekonomický či technologický růst, ale také neustálou snahu a spolupráci celé společnosti. Průběžné uvažování a diskutování jak o hodnotách, tak o možných postupech se jeví jako nezbytné, neboť problém agresivity nejde vyřešit jednou provždy. Výjimečnou roli v ovlivňování společnosti mají samozřejmě pomáhající a pedagogické profese. Ve svém působení mohou pedagogové, psychologové, trenéři a vedoucí zájmových činností určovat pravidla, podporovat vlídnou skupinovou dynamiku či také vést svěřené

děti nejen k znalostem a dovednostem, ale také k jistým postojům a hodnotám. Je třeba podotknout, že legislativní a metodický systém nemůže zcela pokrýt obrovské množství a různorodost každodenních situací a etické rozhodování často vyžaduje mnohem subtil-

Agresivita je náš stín. Nezdá se, že by nás měla někdy opustit. Je tedy lepší vědět o tomto stínu co nejvíc, umět s ním vědomě zacházet.

nější vnímání. Distribuce právní zodpovědnosti se také někdy nepřekrývá s distribucí zodpovědnosti morální, a tak se musí rozdělení rolí a úkolů velmi často a složitě vyjednávat, například se zákonnými zástupci. Pro prevenci výskytu nebezpečných situací je nejlepší působit na třech základních úrovních: 1) individuální podpora jedinců, 2) pod-

pora žádoucích vztahů mezi jedinci v rámci skupiny a 3) sjednocení hodnot a postupů v rámci celé instituce. Do první skupiny opatření patří například individualizace přístupu či terapeutické intervence. Podpory na úrovni skupiny můžeme dosáhnout třeba s pomocí vhodných her založených na kladné zpětné vazbě a nácviku komunikačních dovedností. Na úrovni instituce či organizace je potřeba se neustále cvičit v tom, jak transparentně prezentovat hlavní hodnoty, rozdělovat si role a spolupracovat například na sběru informací.

Na všech úrovních se tak do popředí dostávají komunikační dovednosti a schopnost zapojení do spolupráce nejen svěřených dětí a mládeže, ale také jejich zákonných zástupců. Proto je nezbytný alespoň základní nácvik vyjednávacích technik, neustálá sebereflexe a osobní rozvoj pedagogických pracovníků.

Mgr. Jan Gabriel Szutkowski, psycholog, rodinný terapeut, lektor

POČET ABSOLVENTŮ VZDĚLÁVACÍCH PROGRAMŮ NIDV V OBLASTI ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ V ROCE 2018

V roce 2018 připravil NIDV v oblasti zájmového a neformálního vzdělávání (ZNV) celkem 56 vzdělávacích programů, ve kterých se proškolovalo celkem 1073 účastníků. Největší zájem byl o tradiční Celostátní setkání vychovatelek a vychovatelů ŠD a ŠK, semináře Aktuální trendy v zájmovém vzdělávání (k vyhlášce 74) a Zdravotník zotavovacích akcí. Vyhledávanými tématy jsou dále agresivita a šikana mezi dětmi, nápady a inspirace pro hry, soutěže a projekty realizované v zájmovém vzdělávání. Pozornost budí rovněž relativně nový fenomén youtuberingu. Podrobnější přehled naleznete ve výše otištěném grafu.

Do soutěže Brána k druhým se v loňském roce zapojilo 27 týmů dětí i mladých lidí, kterým není lhostejné, jak u nás vypadá veřejný život. Funkčního studia pro ředitele škol a školských zařízení se v rámci zájmového a neformálního vzdělávání v roce 2018 zúčastnilo 92 osob.

JAK POMÁHAT NOVÁČKŮM VE VYCHOVATELSKÉ PROFESI

Mentoring jako nástroj podpory začínajících vychovatelek a vychovatelů ve školních družinách a klubech

PhDr. Mgr. Eva Burdová, MBA, je akreditovanou lektorkou sociálně-psychologických a speciálněpedagogických dovedností. Sama má mnoholetou pedagogickou praxi, zabývá se koučinkem, mentoringem, mediací a facilitací ve školství, podporou pedagogů v rámci inkluzivního vzdělávání (jako certifikovaný implementátor se zkouškami MŠMT/NUV/NIDV), primární prevencí rizikového chování a je také pověřenou osobou k výkonu sociálně-právní ochrany dětí. Zeptali jsme se jí na využití mentoringu při podpoře začínajících vychovatelek a vychovatelů ve školních družinách.

V poslední době se v současné škole objevují nové pojmy: mentoring, mentor, mentee. Vy sama jste lektorkou oblíbeného kurzu Koučování a mentoring ve školských zařízeních pro zájmové vzdělávání. Co myslíte, že je tím hlavním důvodem, že jsou tyto kurzy vyhledávané?

Ano, máte pravdu, mentoring se již ve školách stává nejen běžným pojmem, ale i častou aktivitou k podpoře začínajících učitelů. V této souvislosti občas vnímám

Mentor by totiž měl u svého mentee stát i ve chvíli, kdy ho síly opouštějí, kdy v rámci svého nováčkovského nadšení a pedagogického zápalu dochází k okamžikům zklamání...

i to, že mentoring učitelů je běžnou aktivitou, ale bohužel se často stává, že zapomínáme na nedílnou součást pedagogických sborů, kterou jsou vychovatelky a vychovatelé ve školních družinách a školních klubech. Školní družiny i školní kluby jsou nejčastějším typem zařízení pro výchovu mimo vyučování. Na každé základní škole je školní družina a je zde i několik vychovatelek a tu a tam i vychovatelů. Také tito lidé naši podporu intenzivně potřebují a nesmíme na ně zapomenout. Zkušené vychovatelky i vychovatelé si toto často uvědomují a chtějí mladé, nově nastupující kolegy podpořit. Jsou pak velice

motivovaní a stávají se nadšenými posluchači a vše prakticky zkusí a vždy již na místě vědí, jak a co budou implementovat. To je dle mého názoru nejčastější důvod, proč jsou kurzy naplněny.

Kdo se může stát mentorem?

Mentor ve školní družině by měl být zkušený vychovatel pracující na stejné pracovní pozici, který pak pomáhá začínajícímu vychovateli objevit svůj vlastní pedagogický potenciál, um, talent, předává mu zkušenosti z pedagogického světa, učí ho pedagogickému taktu, trpělivosti, pedagogickému optimismu, komunikaci a dalším důležitým dovednostem a kompetencím. Mentor by však měl být sám člověk nejen zkušený, ale i sociálně vyzrálý a psychicky odolný. On by totiž měl u svého mentee stát i ve chvíli, kdy ho síly opouštějí, kdy v rámci svého nováčkovského nadšení a pedagogického zápalu dochází k okamžikům zklamání, v tu chvíli mentor působí i jako motivátor a podpora k hledání jiných cest na pedagogických křižovatkách.

Co vidíte jako hlavní úkol pro mentory začínajících vychovatelů?

Úkolem všech mentorů v pedagogické oblasti by měla být hlavně snaha mladé pedagogy, tedy i vychovatele, nadchnout pro pedagogickou profesi, vtáhnout je do děje a pomoci jim a podporovat je tak, aby svou profesi i svěřené děti milovali a aby sami neztráceli naději a ze školství nám neodcházeli.

Jaké problémy a otázky řešíte v praxi nejčastěji?

Při komunikaci s vychovatelkami (mužů pořád v těchto řadách mnoho nenajdeme, i když občas tu a tam...) právě nejčastěji narážíme na to, že si nevědí rady a potřebovaly by podpořit hlavně v komunikaci

s rodiči. Rodič často své dítě do družiny přivádí brzy ráno, sám je v tenzi, protože většinou nestihá, a opět rodič pro své dítě do družiny přichází, a to po celodenním vyčerpávajícím maratonu z vlastní práce. Již tyto dva základní faktory napovídají, že rodič nepřichází vždy pozitivně naladěný a s úsměvem na rtech. Mnoho zbytečných konfliktů pramení z přetíženosti psychiky a únavy rodiče. Bohužel vychovatelka je často tou, která je „po ruce“, aby si rodič uvolnil vlastní přetlak psychického přetížení. Těchto rodičů samozřejmě není mnoho, ale i když je to každý den jen jeden, nepříjemné pocity vedoucí rychle k syndromu vyhoření se nasčítávají. Tady by mentor měl působit i jako jakási neformální sociální intervence. Je to ten, s kterým tyto přenesené tenze může vychovatelka probrat, sdílet, a on jí zde může pomoci najít cestu, jak zpracovávat své pocity. Může jí dávat zpětnou vazbu, pomáhat situace zvládat pomocí modelových příkladů z vlastní praxe a v neposlední řadě by to měl být ten, který rozdává chuť do vlastní profese, motivuje a umí najít opět úsměv na rtech svého mentee i po nepříjemných komunikačních zážitcích, kterým jsou nejen vychovatelky na půdě školy vystavovány.

Dále narážíme také na to, že jsou kladeny vysoké nároky i na erudovanost a schopnosti vychovatelek a vychovatelů, a tím stoupají i nároky na volbu správných, vhodně zvolených a pedagogicky promyšlených realizací a postupů každé jednotlivé vychovatelky či vychovatele. Dobrý mentor, v této souvislosti zkušená vychovatelka školní družiny, je tím, kdo ví, jak se dané činnosti nastavují a prolínají. Je schopen ukázat několik modelových příprav, a to nejen pro zájmové činnosti, ale i pro strukturu celého odpoledne ve školní družině. Mentor nabízí možnosti, konzultuje, podporuje, podá návod, jak na to, ale v neposlední řadě je i tím, kdo je schopen pomoci s administrativou, nastá-

venou dle zvyklostí té dané školy, a se zpracováním týdenních či tematických plánů na podkladě ŠVP dané školy. Mnoho mladých vychovatelů popisuje i to, že administrativa ve školství je pro ně též velkým strašákem. Mentor může nabídnout oboustranné náslouchy při aktivitách. Z pozorování svého mentora mohou také mnohé „odkoukat“. Úžasné na tom je i to, že se jako začínající vychovatelé můžeme již od počátku naučit cíleně se zaměřit na lepší výsledky našeho pedagogického působení s vynaložením menšího množství energie a neučit se systémem pokus–omyl.

Co by měl dle vás tedy takový dobrý mentor zvládnout?

Dle mého názoru je velice důležité i to, aby každý, kdo je ochotný být mentorem, nedělal tuto práci pouze intuitivně, ale aby si rozšířil své vynikající a dlouholeté pedagogické zkušenosti i o nějaký mentorský program, který ho provede přípravou. Tento program mu dá nástroje, jak efektivně svého mentee vést, jak budovat a rozvíjet vztah a důvěru, které jsou

nedílnou součástí mentoringu i koučinku. Mentor by měl nejdříve poznat sám sebe, seznámit se se základními osobnostními teoriemi, aby byl schopen poznat a alespoň částečně pochopit svého mentee. Mentor by měl vědět něco o komunikačních teoriích, o schopnosti naslouchání,

Úžasné na tom je i to, že se jako začínající vychovatelé můžeme již od počátku naučit cíleně se zaměřit na lepší výsledky našeho pedagogického působení s vynaložením menšího množství energie a neučit se systémem pokus–omyl.

podávání zpětné vazby. Měl by se naučit, jak stanovit a dosahovat cíle společně s mentee, protože co neměříme, nevíme, že se zlepšuje. A měřitelné zlepšení je vždy tou nejlepší motivací. Měl by se seznámit s několika druhy či systémy stanovování

cílů a jistě proniknout alespoň do základů metody GROW. Pochopit plánování a tvorbu plánu mentoringu, naučit se reflektovat, podporovat osobnostní růst začínajícího pedagoga a v neposlední řadě posilovat jeho sebedůvěru, sebeúctu, vnitřní motivaci a rozvoj vlastní iniciativy a kreativity.

Neodradí to spíše? Je toho opravdu mnoho.

Ano, je, máte pravdu, ale stojí to za to. Když lektoruji v mentorských programech pro začínající mentory – vychovatelky a vychovatele, tak se po ukončení kurzu setkávám s nadšenými, vynikajícími, zkušenými odborníky, kteří se nebojí být oporou a důvěrníkem svému začínajícímu pedagogovi. Ono vychovat ze začínajícího vychovatele skvělého odborníka stojí čas a úsilí, ale také stojí za to tímto lidem pomoci, aby našim dětem umožnili co nejlépe a co nejúžasněji strávit volný čas a aby jejich vzpomínky na školní družinu mohly patřit k těm nejhezčím z jejich dětství.

Děkuji za rozhovor.
Hana Kalinová

PROPOJOVÁNÍ FORMÁLNÍHO A NEFORMÁLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

V září 2018 jsme v NIDV zahájili realizaci individuálního projektu Propojování formálního a neformálního vzdělávání včetně zájmového (FNV), který bychom vám chtěli představit. V projektu metodicky podporujeme spolupráci mezi pedagogy a pracovníky zájmového a neformálního vzdělávání, kteří v projektech aktivity č. 4 výzvy Budování kapacit pro rozvoj škol II společně tvoří a v praxi ověřují vzdělávací programy pro děti a žáky zaměřené na rozvoj klíčových kompetencí.

Systém metodické podpory je postaven na fungování sítě center kolegiální podpory při krajských pracovištích NIDV, která svojí odbornou činností podporují výměnu zkušeností v oblasti propojování formálního a neformálního vzdělávání. Vzájemná spolupráce přináší oběma oblastem řadu příležitostí. Formálnímu vzdělávání zprostředkovává to, co je cenné na neformálním vzdělávání (partnerský přístup, učení se chybou, pozitivní klima, které v důsledku mohou vést k podpoře motivovanosti, tvořivosti, dobrovolnosti atd.), vzájemnou spolupráci obou oblastí zase neformální vzdělávání získává náhled na plánování a průběh pedagogického procesu a jeho jednotlivé fáze, což podporuje další rozvoj kompetencí pracovníků neformálního vzdělávání.

V centrech kolegiální podpory se zaměřujeme na poskytování supervize tvůrcům vzdělávacích programů a snažíme se podporovat síťování a vzájemné učení pedagogů a pracovníků neformálního vzdělávání a vytvářet prostor pro sdílení zkušeností, výměnu příkladů dobré praxe, diskuzi, čerpání inspirace pro práci i výuku, společné pláno-

vání a reflexi činnosti, a to formou realizace pravidelných tematických setkání, workshopů a celostátních setkání. Centra kolegiální podpory vznikla v Praze, Brně, Plzni, Ostravě a Ústí nad Labem.

Součástí projektových aktivit je dále podpora uznávání neformálního vzdělávání, realizovaná prostřednictvím informační kampaně zaměřené na uznání společenské prospěšnosti práce s dětmi a mládeží, uznání přínosů neformálního vzdělávání ze strany zaměstnavatelů a vzdělavatelů, rozpoznání vlastních kompetencí samotným jedincem až po informování o možnosti nechat si formálně uznat dovednosti získané v oblasti volnočasové výchovy v Národní soustavě kvalifikací (např. kvalifikace vedoucí volnočasových aktivit dětí a mládeže), a to dle zákona č. 179/2006 Sb., zákona o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání. Blíže: <https://www.nidv.cz/projekty/aktualni-projekty-esif/306-propojovani-formalniho-a-neformalniho-vzdelavani-vcetne-zajmoveho>.

Kamila Žárská,
projektová manažerka FNV

INSPIRACE (NEJEN) PRO ŠKOLNÍ DRUŽINY

Bc. Martina Horníčková se už léta kromě provozování autoškoly a školení řidičů profesionálů věnuje dopravní výchově dětí. S projektem „Cesta do školy“ učí děti zábavnou a efektivní formou zásadám bezpečného pohybu v silničním provozu a uvědomění si rizik, která z toho mohou plynout. Dopravní výchova se netýká pouze vzdělávání dětí, ale výchovy všech, kteří se dnes a denně pohybují v silničním provozu. Tedy i těch, kteří děti učí, ale sami již v této oblasti nejsou mnohdy dále vzděláváni.

Praktický nácvik evakuace školního autobusu

Protože mnohdy pedagogům chybí kvalitní informace, oslovily Martinu Horníčkovou některé školy s prosbou, aby se věnovala i dopravní výchově pedagogů. Ti mají vědět, jak a kdy se mohou s dětmi bezpečně pohybovat na silnicích a jak je správně a systematicky učit dopravní výchově. Autoškola rovněž provozuje školní autobus pro MŠ a ZŠ Údolí Desné.

Je to jedinečný projekt v celé ČR, který slouží k bezpečné přepravě dětí do škol a školek. V rámci tohoto projektu lektori autoškoly uspořádali ve spolupráci s ZZS Olomouckého kraje, HZS Olomouckého kraje / hasiči obce Petrov nad Desnou a obcí Rapotín nácvik evakuace školního autobusu při dopravní nehodě a požáru. Děti a také pedagogové si na vlastní kůži zkusili, jak se v takové situaci zachovat, a dozvěděli se, jak probíhá zásah záchranných složek.

Prostřednictvím připojené ilustrační fotografie přinášíme inspiraci k uspořádání podobné aktivity.

AKTUALITY Z ASOCIACE VYCHOVATELŮ ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍ

Asociace vychovatelů školských zařízení (AVŠZ) byla založena před 9 lety, v květnu 2010, s posláním chránit a obhajovat zájmy vychovatelek a vychovatelů školských zařízení. U jejího zrodu stála Jitka Rydvalová, dnes aktivní čestná členka, Zuzana Kopsková, která po léta působí jako místopředsedkyně Asociace, paní Frančeová, která se zasloužila o vznik webových stránek AVŠZ, a o obrovský kus doslova mravenčí práce v Asociaci se přičinil Mgr. Petr Kořenek, dnes její čestný člen. V průběhu let se ve vedení Asociace vystřídaly další členky – za zmínku jistě stojí Vlasta Bohoňková a Jana Deduchová. My jsme se pro čtenáře Bulletinu pokusili získat informace ohledně aktuálního dění v AVŠZ, a proto jsme oslovili předsedkyni AVŠZ Vladislavu Lukešovou s následujícími dotazy:

Co se vám v poslední době podařilo?

Připomínkování vyhlášky 163/2018 Sb., kterou se mění vyhláška č. 74/2008 Sb., o zájmovém vzdělávání, dopisem ministru Plagovi jsme přispěli k udržení školních družin v novém financování.

Zapojili jsme se do tvorby nové koncepce zájmového vzdělávání. Připomínkovali jsme dotazník pro školní družiny a školní kluby v rámci Šablon II. Ve spolupráci s Českou pedagogickou komorou jsme vytvořili metodický materiál pro celoroční hru v souladu se ŠVP – „Poníci a Cesta kolem světa“, některé školní družiny a školní kluby se účastnily pokusu o rekord ve hře 3IQ.

V červenci 2018 se stala Asociace akreditovanou institucí MŠMT pro vzdělávání v rámci DVPP a díky tomu jsme uspořádali svůj první vzdělávací kurz, který se uskutečnil na ZŠ Ratibořická 1700 v Praze 9 – Horních Počernicích, kde je také sídlo Asociace. Kurz lektoroval náš osvědčený lektor RNDr. Milan Macek, CSc., který se především věnoval aktuální legislativě. Tento kurz byl financován z MAPu v Horních Počernicích, a proto byl pro účastníky zcela zdarma. Prostory nám poskytla ředitelka této základní školy PhDr. Ing. Hana Kindlová bez nároku na odměnu. Už se těšíme na další podobnou akci, která se může uskutečnit na jakékoliv škole. Stačí jen se přihlásit.

S jakými překážkami se setkáváte?

Stále nás trápí nedostatek míst pro činnost školních družin a klubů, zaměňování zájmového vzdělávání s hlídáním dětí, nedoceníení pozice vychovatelek. Jsou to dlouhé cesty, které jsou každodenní výzvou pro nás všechny. Vzděláváme se, hledáme nové způsoby, jak oslovit nejen své nadřízené, ale i širokou veřejnost. Vážím si všech a velké díky patří všem, kteří se věnují dětem a jimž není lhostejná problematika zájmového vzdělávání. Spokojenost a úsměv dětí stojí za to.

Děkuji za rozhovor.
Jitka Bušková

POHYB MUSÍ DĚTI PŘEDEVŠÍM BAVIT

Motto: „Miluji vše, co se týká jakékoliv hry. Hra a zábava je pro mne život a lásku ke hře a její smysluplnost chci předávat dál.“

Bc. Zdeněk Krákora je sportovec tělem i duší. Vystudoval obor aplikovaná tělesná výchova na Fakultě tělesné kultury Univerzity Palackého. Pracoval v oddělení sportu a turistiky DDM Olomouc a ve vzdělávací agentuře ZAZO. Od roku 2016 je ředitelem Městského klubu v Novém Městě nad Metují a zároveň působí jako lektor NIDV a společnosti pro vzdělávání Zřetel. Je trenérem lukostřelby 3. třídy, trenérem florbalu C a basketbalu D, učitelem školního lyžování a školního snowboardingu, zakladatelem akademického lukostřeleckého MČR a středoškolské ligy ve frisbee.

Co pro vás samotného pohyb znamená a proč je podle vás důležité, aby se děti hrám a pohybu obecně věnovaly?

Pohybové hry jsou úžasným fenoménem rozvoje pohybových schopností a dovedností. Umění využít jejich potenciál je zásadní pro každého pedagoga, který se věnuje rozvoji dětí. Pohyb a láska k němu přináší velkou radost, kterou považuji za základní stavební kámen vyrovnané, aktivní a úspěšné bytosti.

Na letošním celostátním semináři pro vychovatelky povedete dílnu věnovanou pohybovým hrám. Kladete si nějaký cíl, kterého byste chtěl v průběhu dílny dosáhnout?

Rád bych účastníkům ukázal možnosti efektivního využití pohybových her pro rozvoj pohybových schopností a dovedností

dětí, seznámil je s tím, jak lze využít prostor a pomůcky. Dílnu jsem koncipoval ryze prakticky. Účastníci si vše vyzkoušejí na vlastním těle, všechno si zahrajeme, dotkneme se několika okruhů pohybových her.

Hovoříte o různých typech pohybových her. Mohl byste je čtenářům Bulletinu podrobněji přiblížit?

Prvním typem jsou honičky. Prvek na první pohled jednoduchý, ale poskytující velkou možnost variability, fyzické náročnosti. Rozmanitost v tomto případě navíc podporuje i zapojení různého počtu dětí.

Následují hry na rozvoj rychlosti. Kdo z dětí by nechtěl být rychlejší, mrštnější... Jak na to? Pokusím se ukázat, že kupř. „štafetovky“ není třeba pokládat za pouhé „zabití“ času.

Třetí oblastí jsou hry s míčem. Zde nezná české školství snad nic jiného než vybíjenou. Je cílem tělesné výchovy účast na turnajích škol ve vybíjené? Není, že?

Setkání zakončíme úpolovými hrami. Většina kluků, ale i některé holky, se rádi vzájemně perou, strkají a překonávají nějaký odpor. Proč jim takové aktivity neumožnit organizovaně a bezpečně.

Co byste závěrem vzkázal těm, kteří se rozhodli vaši dílnu navštívit?

Budeme si hrát, běhat, skákat, dovádět, na část dne se zpátky staneme dětmi. Nebojte se, i když si myslíte, že pohyb není zrovna vaše doména. Všechny děti taky nejsou Špotákové, Sáblikové, Boltové a Messiové. Jsou děti, které nikdy neudělají pořádně kotoul, ale mohou si hrát, mohou se smát, mohou radit... To vše je v jejich možnostech a schopnostech. Stačí jen mít motivaci.

Pohyb musí hlavně bavit, pak to všechno dává smysl.

Děkuji za rozhovor.
Jitka Bušková

PRÁZDNINY TROCHU JINAK

V termínu 18. až 24. 8. 2019 se v Nesměři u Velkého Meziříčí uskuteční již 27. ročník netradičního prázdninového vzdělávacího programu Prázdniny trochu jinak, který je zaměřen na rozvoj sebepoznání, osobních kvalit, prohloubení komunikativních a kooperativních dovedností prostřednictvím dramatických aktivit a různých forem arteterapie ve spojení s pobytem v přírodě.

Program pro učitele, speciální pedagogy i vychovatele je pořádán NIDV ve spolupráci s odborníky z vysokých škol i pedagogické praxe. Kromě dramatické a muzikoterapeutické dílny bude pro účastníky připravena dílna orientovaná na terapeutický tanec a pohyb, dále dílny zaměřené na učení se sociálním dovednostem a na řešení konfliktů, na sebereflexi, komunikaci a rozvoj osobnosti, na prevenci syndromu vyhoření a na protipředsudkové jednání. Průběžně mohou účastníci absolvovat také břišní a jiné relaxační tance, zahrát si v prázdninovém orchestru či zazpívat ve sboru, účastnit se šamanského bubnování, absolvovat autorská čtení přítomných básníků a spisovatelů nebo navštívit pedagogický seminář.

Počet hodin: 40

Cena 4980 Kč

Garantem je Mgr. Jiří Strašík
– strasik@nidv.cz, tel.: 475 211 225,
mobil: 775 571 606

DOMINO

➤ IMPLEMENTACE STRATEGIE DIGITÁLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ II
➤ PODPORA PROJEKTŮ ZJEDNODUŠENÉHO FINANCOVÁNÍ – ŠABLONY II

9. ROČNÍK SOUTĚŽE PRO UČITELE

Celostátní soutěž v oblasti tvorby digitálních výukových objektů DOMINO připravuje již podeváté Národní institut pro další vzdělávání, který se průběžně a s celostátním dosahem zabývá systematickým rozvojem pedagogických pracovníků.

Cílem soutěže je:

- motivovat aktivitu učitelů v tvorbě digitálních výukových materiálů,
- podpořit zájem o inovaci vyučovacího procesu,
- rozšiřovat uplatnění informačních technologií ve většině předmětů vyučovaných na školách.

Odborná porota hodnotí připravené výukové objekty dle pěti kritérií, kterými jsou: dynamika a uživatelská příjemnost; otevřenost pro

změnu a ověření ve výuce; motivace; návodná metodika a interaktivita.

Vybraní finalisté soutěže budou následně pozváni do slavnostního finálového kola, kde formou panelové diskuze bude probíhat vlastní prezentace soutěžních objektů před publikem. Každý finalista soutěže získá možnost absolvovat vzdělávací program NIDV v maximálním časovém rozsahu 8 vyučovacích hodin dle vlastního výběru. Tato nabídka se nevztahuje na konzultační centra. NIDV si vyhrazuje právo ve výjimečných případech změnit zvolený vzdělávací program. Výherci jednotlivých kategorií získají hodnotné ceny od spolupodílejících se partnerů soutěže. Absolutní vítěz získá skleněnou putovní cenu DOMINO od ak. mal. Františka Janáka.

VYDALI JSME PRO VÁS

NÁPADY • NÁMĚTY • INSPIRACE nejen pro vychovatelky školních družin

Na čtyři desítky žákovských výrobků ze školních družin a školních klubů s popisem potřebného materiálu a pracovního postupu, to vše doplněné krásnými fotografiemi, najdete v nové publikaci, kterou právě vydal Národní institut pro další vzdělávání.

Každoročně pořádané celostátní semináře vychovatelek a vychovatelů školních družin a školních klubů se staly nejen platformou pro sdílení zkušeností a informací, ale také místem, kde je možné se navzájem motivovat a prezentovat konkrétní výrobky a dobré nápady pro práci s dětmi. To bylo také impulsem pro vytvoření sborníku návodů, které lze využít nejen v zájmovém vzdělávání, ale mohou být inspirací třeba i pro učitele a učitelky při pracovní či výtvarné výchově, pro rodiče a pro ostatní zájemce o tvořivé aktivity.

Publikace, kterou sestavily Jitka Rydvalová a Jana Deduchová, je k dispozici:
<https://www.nidv.cz>.

Bulletin NIDV

Zpravodaj nejen pro pedagogické pracovníky

číslo 1, ročník VIII, květen 2019

Vydává:

Národní institut pro další vzdělávání

Redakční zpracování:

Mgr. Alena Faberová

Mgr. Jitka Bušková

Mgr. Hana Kalinová

Adresa redakce:

Senovážné náměstí 25,

Praha 1, 110 00

www.nidv.cz

Redakce si vyhrazuje právo texty redigovat a krátit.

Grafické zpracování a zlom:

Jaroslav Šťastný

Fotografie:

Archiv NIDV, není-li uvedeno jinak.

Tisk:

Optys, spol. s r. o.